

Мунтяну Василь Андрійович

студент спеціальності 7.03050901 «Облік і аудит»

обліково-економічного факультету

Буковинського державного фінансово-економічного університету, м. Чернівці

Науковий керівник: к.е.н., доцент Белей С.І.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

Сьогодні однією з проблем є завдання привести існуючу в країні систему бухгалтерського обліку й звітності у відповідність з вимогами ринкової економіки та міжнародних стандартів, що сприятиме усуненню економічних і торговельних бар'єрів, активізації надходження іноземних інвестицій, виходу на міжнародні ринки капіталу, створенню конкурентоспроможного ринкового середовища. Протягом останніх п'яти років на основі міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (IPSAS) Міністерством фінансів України розроблено та затверджено низку національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

Облік запасів за міжнародними стандартами розглянуто у вітчизняних та зарубіжних літературних джерелах. Теоретичні й практичні аспекти цієї проблеми відображено в роботах учених і фахівців: М.І. Борисовський, Л.М. Очеретько, Н.І. Пилипів, В.А. Пігош, А.О. Подольська, А.В. Федоряк, С.Г. Шмарівоз та ін.

Метою дослідження є особливості обліку запасів за національним та міжнародними стандартами.

Національні П(С)БО 9 «Запаси» розроблялися на основі МСБО 2 «Запаси», тому вони мають такі спільні моменти:

- 1) щодо сфери їх застосування – застосовується до всіх запасів, за винятком:
  - незавершеного виробництва за будівельними контрактами, включаючи безпосередньо пов'язані з ними контракти з надання послуг;
  - фінансових інструментів;
  - біологічних активів, пов'язаних із сільськогосподарською діяльністю та сільськогосподарською продукцією на місці збирання врожаю (п. 2 МСБО 2, п. 3 П(С)БО 9);
- 2) визначення поняття «запаси» – активи, які утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг (п. 6 МСБО 2, п. 4 П(С)БО 9) [4, 283];
- 3) оцінювання запасів:
  - методів оцінювання запасів при їх вибутті – ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів; середньозваженої собівартості; собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО); нормативних затрат; ціни продажу (п. 21, п. 24, п. 25, МСБО 2, п. 16 П(С)БО 9);
  - на дату балансу – запаси відображаються в бухгалтерському обліку і звітності за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю (собівартістю) або чистою вартістю реалізації (п. 9 МСБО 2, п. 24 П(С)БО 9);
- 4) розкриття інформації про запаси у фінансовій звітності – методи оцінювання

запасів; балансова вартість запасів у розрізі окремих класифікаційних груп; балансова вартість запасів, які відображені за чистою вартістю реалізації та ін. (п. 3 МСБО 2, п. 29 П(С)БО 9) [1].

Стосовно вище зазначеного, порівнюючи П(С)БО 9 і МСБО 2, можна відмітити, що між ними є певні відмінності. Щодо розкриття поняття «запаси», то вони практично ідентичні, визначаючи їх як активи, що утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності, перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва, а також утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг. Окрім цього, національні положення додають: «утримуються для управління підприємством». На нашу думку, таке доповнення є доречним, адже запаси також використовуються на підприємстві для потреб управління, а саме заготівлі, збереження та реалізації [3, 234].

МСБО 2 порівняно з П(С)БО 9 не виділяють в окрему групу запасів МШП. Хоча згідно з п. 8 МСБО 16 «Основні засоби» запасні частини та допоміжне обладнання, як правило, відображаються як запаси та визнаються в прибутку чи збитку в процесі їхнього споживання, запасні частини та резервне обладнання розглядаються як основні засоби, якщо суб'єкт господарювання очікує, що використовуватиме їх протягом більше одного періоду. П(С)БО 9 також визначає МШП як запаси за умови, що вони використовуються протягом не більше одного року або нормального операційного циклу, якщо він більше одного року. Однак на відміну від міжнародних вимог згідно з п. 23 національні стандарти визначають, що вартість малоцінних та швидкозношуваних предметів, що передані в експлуатацію, виключається зі складу активів (списується з балансу) з подальшою організацією оперативного кількісного обліку таких предметів за місцями експлуатації і відповідними особами протягом строку їх фактичного використання [5, 56].

Список використаної літератури:

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/file/link/320283/file/IAS%2002.pdf>.
2. Пилипів Н.І. Стандартизація бухгалтерського обліку запасів відповідно до міжнародних вимог / Н.І. Пилипів, М.І. Борисовський // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. - 2013. - № 1. - С. 281-286.
3. Пігош В.А. Трансформація бухгалтерського обліку запасів в умовах гармонізації облікової системи державного сектору економіки до міжнародних стандартів / В.А. Пігош // Облік і фінанси. - 2014. - № 4. - С. 54-63.
4. Шмарівоз С.Г. Особливості технології аудиту запасів / С.Г. Шмарівоз // Управління розвитком. - 2014. - № 12. - С. 97-98.